

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี
UDONTHANI PROVINCIAL HEALTH OFFICE

R8WAY
MOPH

คู่มือ

สำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

อสม. รู้ ภัยช้ำ

เขตสุขภาพที่ 8

คำนำ

คู่มือความรู้สำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อสม.รูกัญญา เขตสุขภาพที่ ๘ เล่มนี้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้มีความรู้ความเข้าใจ ยกระดับความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้เป็น อสม.รูกัญญา โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สามารถนำคู่มือเล่มนี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงกัญญาทางการแพทย์เพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพ เพื่อประสิทธิภาพและความปลอดภัยของประชาชน

ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกัญญาทางการแพทย์เพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการสนับสนุนและน่านโยบายสู่ภาคประชาชน คู่มือสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อสม.รูกัญญา เขตสุขภาพที่ ๘ เป็นคู่มือประกอบการอบรมหลักสูตรอบรมการใช้กัญญาทางการแพทย์แผนไทยสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ชื่อหลักสูตรอบรม อสม.รูกัญญา เขตสุขภาพที่ ๘ เพื่อพัฒนาระดับความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือ อสม. ให้เป็นอสม.รูกัญญา และส่งเสริมและสนับสนุนให้ อสม. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญญาทางการแพทย์ที่ถูกต้อง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทั้งต่อตนเองครอบครัวและชุมชน รวมทั้งถ่ายทอดความรู้และความเข้าใจไปยังประชาชน เพื่อสร้างชุมชนให้รู้จักเข้าใจกัญญาทางการแพทย์อย่างแท้จริง

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

คำนำ

๑. อสม. รู้กัญชา คือใคร	๓
๒. อสม. รู้กัญชา ต้องทำอะไร	๓
๓. ทำไมต้องมี อสม. รู้กัญชา	๔
๔. อสม. รู้กัญชา ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร	๔
๕. อสม. รู้กัญชา ได้มาอย่างไร	๔
๖. วิชาที่ อสม. รู้กัญชา ต้องเรียนรู้	๕
๗. อสม. รู้กัญชา ทำงานอย่างไรในหมู่บ้าน / ชุมชน	๖
๘. อสม. รู้กัญชา ต้องมีความพร้อมก่อนทำงานอย่างไร	๖
๙. คุณธรรม จริยธรรมของ อสม. รู้กัญชา	๗
๑๐. อสม. รู้กัญชา หาความรู้เพิ่มเติมอย่างไร	๗
๑๑. อสม. รู้กัญชา เมื่อทำงานมีปัญหาควรทำอย่างไร	๗
๑๒. ความรู้ที่จำเป็นสำหรับ อสม. รู้กัญชา	๘
วิชาที่ ๑ : ความรู้ทั่วไปของกัญชา กฎหมายกัญชาที่เกี่ยวข้อง และกัญชาเพื่อเศรษฐกิจ	๘
วิชาที่ ๒ : กัญชาทางการแพทย์ และรูปแบบผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์	๒๐
วิชาที่ ๓ : ตำรับยาแผนไทยที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่ (๑๖ ตำรับ) และน้ำมันกัญชา กลุ่มอาการที่ใช้ตำรับในการรักษา	๒๔
วิชาที่ ๔ : การปฏิบัติตัวก่อน และขณะใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์	๒๗
วิชาที่ ๕ : ข้อควรระวัง ข้อห้ามใช้ผลิตภัณฑ์กัญชา และอาการข้างเคียง ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์	๓๐
วิชาที่ ๖ : การเข้ารับบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่ ๘	๓๕

๑. อสม. รู้กัญชา คือใคร

อสม. รู้กัญชา คือ ประชาชนที่มีจิตอาสาเข้ามาทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ได้รับการยอมรับและคัดเลือกเป็นประธาน อสม. ระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ให้เป็นผู้แทน อสม. เข้ารับการอบรมในหลักสูตร อสม. รู้กัญชา และให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำ ถ่ายทอดนโยบายกระทรวงสาธารณสุขด้านกัญชาทางการแพทย์ ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนเข้าถึงคลินิกบริการกัญชาทางการแพทย์ ให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ให้กับประชาชนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยและเป็นไปตามกฎหมาย

๒. อสม. รู้กัญชา ต้องทำอะไร

บทบาทหน้าที่ของ อสม. รู้กัญชา

๑. สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนเข้าถึงคลินิกบริการกัญชาทางการแพทย์

๒ ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการใช้กัญชาทางการแพทย์ให้กับประชาชนได้

๓. ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องตำรายาแผนไทยที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่ ๑๖ ตำรับ น้ำมันกัญชา กลุ่มโรคและอาการที่ใช้้ำมันกัญชา ข้อควรระวังและข้อห้ามใช้ต่าง ๆ ได้

๓. ทำไมต้องมี อสม. รู้กัญญา

นโยบายกระทรวงสาธารณสุขด้านสมุนไพรรักัญญา กัญชง ทางารแพทย์และเศรษฐกิจ
เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงกัญชาทางการแพทย์ของประชาชนอย่างปลอดภัย

ความสำคัญของการพัฒนา ยกระดับ อสม. เป็น อสม. รู้กัญญา

๑. เพื่อพัฒนา อสม. เป็น อสม. รู้กัญญา เขตสุขภาพที่ ๘

๒. เพื่อให้ อสม. รู้กัญญา เขตสุขภาพที่ ๘ เป็นสื่อในการนำนโยบาย
กัญชาทางการแพทย์ไปสู่ประชาชน

๓. เพื่อให้ อสม. รู้กัญญา เขตสุขภาพที่ ๘ เป็นกลไกขับเคลื่อนงาน
กัญชาทางการแพทย์ และสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึง
กัญชาทางการแพทย์ได้

๔. อสม. รู้กัญญา ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรม อสม. รู้กัญญา เขตสุขภาพที่ ๘

๑. เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เขตสุขภาพที่ ๘
๒. เป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ในการปฏิบัติ
หน้าที่ อสม. รู้กัญญา
๓. เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติบทบาท อสม. รู้กัญญา

๕. อสม. รู้กัญญา ได้มาอย่างไร

อสม. รู้กัญญา ได้มาจาก อสม. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรม อสม. รู้กัญญา เขตสุขภาพ
ที่ ๘ และผ่านการประเมินผลการฝึกอบรม

๑. อสม. ผู้สำเร็จการอบรมต้องผ่านการประเมินความรู้ด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๒. อสม. ผู้เข้ารับการอบรมต้องมีระยะเวลาเข้ารับการอบรมตามรายวิชาครบตามเกณฑ์ที่กำหนด
อย่างน้อยร้อยละ ๘๐

การอบรมพัฒนา อสม. เป็น อสม. รู้กัญชา เขตสุขภาพที่ ๘

๖. วิชาที่ อสม. รู้กัญชา ต้องเรียนรู้

ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาจำนวน ๖ รายวิชา จำนวน ๓ ชั่วโมง ดังต่อไปนี้

ชื่อวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. ความรู้ทั่วไปของกัญชา กฎหมายกัญชาที่เกี่ยวข้อง และกัญชาเพื่อเศรษฐกิจ	๐.๕	-	๐.๕
๒. กัญชาทางการแพทย์ และรูปแบบผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์	๐.๕	-	๐.๕
๓. ตำรับยาแผนไทยที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่ (๑๖ ตำรับ) และน้ำมันกัญชา กลุ่มอาการที่ใช้ตำรับในการรักษา	๐.๕	-	๐.๕
๔. การปฏิบัติตัวก่อน และขณะใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์	๐.๕	-	๐.๕
๕. ข้อควรระวัง ข้อห้ามใช้ผลิตภัณฑ์กัญชา และอาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์	๐.๕	-	๐.๕
๖. การเข้ารับบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่ ๘	๐.๕		๐.๕
รวม	๓		๓

๗. อสม. รู้จักสุขภาพ ทำงานอย่างไรในหมู่บ้าน/ชุมชน

๑. เป็นผู้นำและใช้ภาวะผู้นำในการสร้างทีมเครือข่ายอาสาสมัครด้านสุขภาพแบบมีส่วนร่วมโดยการประสานงานและบริหารจัดการทรัพยากรด้านกัญชาทางการแพทย์
๒. ให้คำแนะนำ เป็นพี่เลี้ยง เป็นทีมงาน ร่วมกับทีมเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ ให้แก่เครือข่ายอาสาสมัครด้านสุขภาพ
๓. ใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อส่งต่อผู้ป่วยในระบบบริการสุขภาพ เพื่อการส่งเสริมการเข้าถึงคลินิกกัญชาทางการแพทย์
๔. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการเข้าถึงการรับบริการที่คลินิกกัญชาทางการแพทย์ มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกัญชา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกัญชา ตำรับยา กัญชา ข้อควรระวัง ข้อห้ามใช้ อาการข้างเคียง และการเข้ารับบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่ ๘ ได้

เครือข่ายระบบบริการสุขภาพ ใน เขตสุขภาพที่ ๘

ระดับจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และหน่วยบริการสาธารณสุขต่างๆ ผู้รับผิดชอบงาน

ระดับอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน

ระดับตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล(รพ.สต.) เครือข่ายต่างๆ

ระดับหมู่บ้าน อสม. ผู้นำ กลุ่มอาชีพ เครือข่ายต่างๆ

ระดับครอบครัว อสค. ประชาชน

๘. อสม. รู้จักสุขภาพ ต้องมีความพร้อมก่อนทำงานอย่างไร

๑. มีความรู้ด้านระบบสุขภาพในชุมชน ทันโลก ทันทเหตุการณ์ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
๒. เป็นนักสู้ นักฟัง ที่ดี พร้อมจะเปิดใจเรียนรู้ตลอดเวลา
๓. มีความเป็นผู้นำ เป็นนักจัดการแก้ปัญหาด้านสุขภาพ แก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที
๔. เป็นคนหนักแน่น ชยัน เก่งงาน มองโลกในแง่ดี
๕. ทำงานเป็นทีม ถ้อยทีถ้อยอาศัย มีวินัยในการทำงาน

๙. คุณธรรม จริยธรรมของ อสม. รู้กัญญา

๑. เป็นคนดี มีศีลธรรม และมีคุณธรรม
๒. เป็นคนดีมีศีลธรรมมีคุณธรรม
๓. เป็นคนถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
๔. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์และ ยึดมั่นในอุดมการณ์ของ อสม.

๑๐. อสม. รู้กัญญา หากความรู้เพิ่มเติมอย่างไร

๑. ศึกษา จากคู่มืออสม. รู้กัญญา ผ่านพับ โปสเตอร์ วีดิทัศน์ประกอบหลักสูตรการอบรม
๒. ศึกษาเพิ่มเติมจากคู่มือ แบบเรียนด้วยตนเอง
๓. สืบค้นข้อมูลกัญญาทางการแพทย์จากอินเทอร์เน็ต Google ไลน์ ช่องทางสื่อสารต่างๆ
๔. อบรมรับการชี้แนะ ฝึกทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
๕. ร่วมทำงานกับทีมเจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ

๑๑. อสม. รู้กัญญา เมื่อทำงานมีปัญหาควรทำอย่างไร

๑. ขอคำแนะนำสอบถามจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้บ้าน
๒. สืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

๑๒. ความรู้ที่จำเป็นสำหรับ อสม.รู้กัญชา

วิชาที่ ๑ : ความรู้ทั่วไปของกัญชา กฎหมายกัญชาที่เกี่ยวข้องและกัญชาเพื่อเศรษฐกิจ
ความรู้ทั่วไปของกัญชา

กัญชา เป็นพืชสกุล Cannabis อยู่ในวงศ์ Cannabaceae มี ๓ สายพันธุ์ที่พบบ่อย ได้แก่ สายพันธุ์ซาติวา (Cannabis sativa) สายพันธุ์อินดิกา (Cannabis indica) และสายพันธุ์รูเดราลิส (Cannabis ruderalis) ส่วนคำว่ามาลีฮวนน่า (Marijuana) เป็นคำแสลงที่ใช้ส่วนดอกของต้นกัญชานำมาสูบ

ในกัญชามีสารประกอบแคนนาบินอยด์ที่มีสาระสำคัญ ๒ สารคือ THC และ CBD

- สาร CBD มีฤทธิ์ช่วยลดการอักเสบ ลดการชักเกร็ง ช่วยให้สงบ ผ่อนคลาย และมีคุณสมบัติยังยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์เนื้องอกหลายชนิดในหลอดทดลอง

☐ สาร THC มีผลต่อจิตประสาท ทำให้ผ่อนคลาย นอนหลับ ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียน และกระตุ้นให้อยากอาหาร

รอบรู้เรื่องกัญชา

สายพันธุ์กัญชา

กัญชา เป็นพืชสกุล Cannabis อยู่ในวงศ์ Cannabaceae มี 3 สายพันธุ์

ชาติวา (Cannabis Sativa)	อินดิกา (Cannabis Indica)	รูโดราลิส (Cannabis Ruderalis)
แหล่งกำเนิด พบในแถบเส้นศูนย์สูตร เช่น โคลัมเบีย เม็กซิโก ตอนกลางของทวีปแอฟริกา และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	แหล่งกำเนิด พบในอินเดียและบริเวณ ตะวันออกกลาง	แหล่งกำเนิด พบบริเวณตอนกลาง และตะวันออกของทวีปยุโรป
ลักษณะสายพันธุ์ <ul style="list-style-type: none"> ลำต้นหนา ไบยาว เรียว สีเขียวอ่อน ชอบแดดและอากาศร้อน ระยะเวลาเก็บเกี่ยว 9-16 สัปดาห์ 	ลักษณะสายพันธุ์ <ul style="list-style-type: none"> ลำต้นพุ่มเตี้ย ไบกว้าง สัน สีเขียวเข้ม กิ่งก้านคดหนา ชอบร่มและอากาศเย็น ระยะเวลาเก็บเกี่ยว 6-8 สัปดาห์ 	ลักษณะสายพันธุ์ <ul style="list-style-type: none"> ลำต้นเตี้ยที่สุดดูคล้ายวัชพืช ไบกว้างมี 3 แฉก เติบโตเร็ว ชอบทั้งอากาศร้อนและเย็น
คุณสมบัติ ชาติวา มีสาร THC สูง ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Psychoactive) 	คุณสมบัติ อินดิกา มีสาร CBD สูง ออกฤทธิ์จับประสาท (Sedative) ช่วยให้กล้ามเนื้อผ่อนคลาย ลดอาการปวดเรื้อรัง 	คุณสมบัติ รูโดราลิส มีสารออกฤทธิ์อื่นๆ รวมอยู่ด้วยมาก และมี THC ต่ำ มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวดอกที่ยาวนาน จึงมักนำมาผสมข้ามสายพันธุ์ เพื่อผลิตยา

ประโยชน์ของสาร THC และ CBD ในกัญชา

● สาร CBD มีฤทธิ์ช่วยลดการอักเสบ ลดอาการชักเกร็ง ช่วยให้สงบ ผ่อนคลาย และมีคุณสมบัติยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์เนื้องอกหลายชนิดในหลอดทดลอง

● สาร THC มีผลต่อจิต ประสาท ทำให้ผ่อนคลาย นอนหลับ ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียน และกระตุ้นให้อยากอาหาร

www.medcannabis.go.th

กฎหมายกัญชาที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของกฎหมายจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่ากัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ หากแต่สามารถใช้ได้ในกรณีเพื่อทางการแพทย์และการศึกษาวิจัย การใช้กัญชาทางการแพทย์ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของบุคลากรทางการแพทย์ อย่างไรก็ตามมีผู้ป่วยจำนวนมากมีความประสงค์จะใช้กัญชา เพื่อการบำบัด รักษา บรรเทาอาการโรคของตนเอง สารสกัดกัญชาทางการแพทย์ที่ผลิตขึ้นแม้ว่าจะถูกกฎหมาย แต่ยังคงจัดว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นตำรับยา แพทย์สามารถสั่งจ่ายในกรณีจำเป็นสำหรับผู้ป่วยเฉพาะรายเท่านั้น

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากส่วนของกัญชา กัญชงที่ไม่จัดเป็นยาเสพติด ได้แก่ ใบที่ไม่ติดกับช่อดอก กิ่ง ก้าน ลำต้น เปลือก ราก และเมล็ดกัญชง รวมถึงสารสกัด CBD และกากที่เหลือจากการสกัดซึ่งต้องมีปริมาณ THC ไม่เกิน ๐.๒% และน้ำมันและสารสกัดจากเมล็ดกัญชง เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ การศึกษาวิจัย และการผลิตผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทั้งนี้ ต้องได้มาจากสถานที่ปลูกหรือผลิตในประเทศที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น กรณีนำเข้าทำได้เฉพาะเปลือกแห้ง แกนลำต้นแห้ง และเส้นใยแห้ง นอกเหนือจากนี้นำเข้าได้โดยเป็นยาเสพติด

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษที่เคยใช้มา และให้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลบังคับใช้แทน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีสาระคือ ปลดล็อกพืชกัญชาออกจากยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ และให้สารสกัดจากพืชกัญชาหรือกัญชง ซึ่งเป็นพืชในสกุล Cannabis ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นยาเสพติดแล้ว

(ก) สารสกัดที่มีปริมาณสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (tetrahydrocannabinol, THC) ไม่เกินร้อยละ ๐.๒ โดยน้ำหนัก เฉพาะที่ได้รับอนุญาตให้สกัดจากพืชกัญชาหรือกัญชงที่ปลูกภายในประเทศ

(ข) สารสกัดจากเมล็ดของพืชกัญชาหรือกัญชง ที่ได้จากการปลูกภายในประเทศ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕
พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยาเสพติดให้โทษที่ระบุชื่อดังต่อไปนี้ เป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

(๑) พืชฝิ่น พืชซึ่งมีชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Papaver somniferum* L. และ *Papaver bracteatum* Lindl. หรือที่มีชื่ออื่นในสกุลเดียวกันที่ให้ฝิ่นหรือแอลคาลอยด์ของฝิ่น

(๒) เห็ดขี้ควายหรือพืชเห็ดขี้ควาย ซึ่งมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Psilocybe cubensis* (Earle) Singer หรือที่มีชื่ออื่นในสกุลเดียวกันที่ให้สาร psilocybin หรือ psilocin

(๓) สารสกัดจากทุกส่วนของพืชกัญชาหรือกัญชง ซึ่งเป็นพืชในสกุล *Cannabis* ยกเว้น สารสกัดดังต่อไปนี้

(ก) สารสกัดที่มีปริมาณสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (tetrahydrocannabinol, THC) ไม่เกินร้อยละ ๐.๒ โดยน้ำหนัก เฉพาะที่ได้รับอนุญาตให้สกัดจากพืชกัญชาหรือกัญชงที่ปลูก ภายในประเทศ

(ข) สารสกัดจากเมล็ดของพืชกัญชาหรือกัญชง ที่ได้จากการปลูกภายในประเทศ

ข้อ ๒ กรณียาเสพติดให้โทษตามข้อ ๑ ที่เป็นสารควบคุมคุณภาพในการตรวจวิเคราะห์ และควบคุมคุณภาพของการตรวจสารเสพติดในร่างกาย ซึ่งเป็นเครื่องมือแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วย เครื่องมือแพทย์ และต้องใช้ตามวัตถุประสงค์ของเครื่องมือแพทย์นั้น ให้ยกเว้นจากการเป็นยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๕

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง ชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของผลิตภัณฑ์สมุนไพร ที่ห้ามนำเข้า
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของผลิตภัณฑ์สมุนไพร ที่ห้ามนำเข้าตามพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ให้เข้าถึงผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีส่วนประกอบจากกัญชาหรือกัญชงอย่างยั่งยืน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยคำแนะนำของคณะกรรมการผลิตภัณฑ์สมุนไพร ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของผลิตภัณฑ์สมุนไพร ที่ห้ามนำเข้า พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“พืชกัญชาหรือกัญชง” หมายความว่า พืชกัญชาหรือกัญชงซึ่งเป็นพืชในสกุล *Cannabis* และวัตถุหรือสารต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพืชกัญชาหรือกัญชง

ข้อ ๔ ห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่เป็นพืชกัญชาหรือกัญชง หรือที่มีส่วนประกอบของพืชกัญชาหรือกัญชง หรือที่มีสารสกัดจากพืชกัญชาหรือกัญชงเป็นส่วนประกอบ ยกเว้น

(๑) กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีภารกิจด้านป้องกันหรือบำบัดโรค ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามความในมาตรา ๑๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ และสภากาชาดไทย

(๒) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพื่อการศึกษาด้านเภสัชศาสตร์ ด้านการแพทย์แผนไทย หรือด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์

(๓) ผู้ประสงค์จะนำเข้าเพื่อการศึกษาวิจัยทางคลินิกตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และการผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพื่อการศึกษาวิจัย แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัด และในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดจากการใช้กัญชาหรือกัญชงในนักเรียน นักศึกษา หรือบุคลากร ในสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัด และในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กัญชา) พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้ผู้ที่มิใช่อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ไม่สามารถใช้และเข้าถึงกัญชาได้ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ประชุมร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัด และในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการให้เหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงออกประกาศแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงของสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดหรือในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ สถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ห้ามใช้กัญชาหรือกัญชงกับนักเรียน นักศึกษา หรือบุคลากรโดยเด็ดขาด เพราะอาจมีผลต่อการพัฒนาสมองของนักเรียน นักศึกษา หรือบุคลากร

ข้อ ๒ ห้ามมิให้นักเรียน นักศึกษา หรือบุคลากร ของสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ใช้กัญชาหรือกัญชง เพื่อการนันทนาการใด ๆ เพราะอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เช่น อาการทางจิต และระบบการทำงานต่าง ๆ ของร่างกาย

ข้อ ๓ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการกำกับควบคุมร้านค้าที่จำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มในบริเวณสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ห้ามจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีการผสมส่วนใด ๆ ของกัญชาหรือกัญชง อีกทั้งห้ามมิให้นักเรียน นักศึกษา หรือบุคลากร ของสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ นำอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีการผสมส่วนใด ๆ ของกัญชาหรือกัญชง เข้ามาบริโภคในสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเด็ดขาด

การขออนุญาต กัญชา กัญชง หลังวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๕

ต้นน้ำ

การปลูก การนำเข้า พืชกัญชา กัญชงไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลตาม พรบ.กักพืช พ.ศ.๒๕๐๗ และ พรบ.พันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๑๘ ของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลางน้ำ

การผลิตสารสกัดหยาบหรือสารสกัดบริสุทธิ์ จากทุกส่วนของพืชกัญชา กัญชง (ยกเว้นเมล็ด) ต้องขออนุญาตผลิตตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด

สารสกัดที่ผลิตจากพืชกัญชา กัญชง ที่ปลูกในประเทศ

- กรณีสารสกัดมี THC $\leq 2\%w/w$ ไม่จัดเป็นยาเสพติด
- กรณีสารสกัดมี THC $\geq 2\%w/w$ จัดเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ การส่งออกจำหน่ายให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด

การนำเข้าสารสกัด ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิจัยวิเคราะห์หรือประโยชน์ราชการการขออนุญาตนำเข้าให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด

ปลายน้ำ

การผลิต นำเข้า ส่งออก ขาย ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ยา อาหาร และเครื่องสำอาง ที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัดจากพืชกัญชา กัญชง เป็นส่วนประกอบ การขออนุญาตให้ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยยาผลิตภัณฑ์สมุนไพร อาหาร หรือเครื่องสำอาง แล้วแต่กรณี

การกำกับดูแลกัญญา กัญชง ตาม พรบ. กักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ และ พรบ. พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

กัญญา กัญชง เป็นสิ่งต้องห้าม ตาม พรบ. กักพืช พ.ศ. 2507

ห้ามนำเข้าส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น ช่อดอก ใบ กิ่ง ก้าน ราก ลำต้น ยกเว้นเมล็ดพันธุ์ การนำเข้าเมล็ดพันธุ์ต้องได้รับใบอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตร ทั้งนี้ เป็นไปตาม

- (๑) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืช จากแหล่งที่กำหนดเป็นสิ่งต้องห้าม ข้อยกเว้น และเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. ๒๕๖๕
- (๒) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าเมล็ดพันธุ์กัญญา กัญชง พ.ศ. 2565

กัญญา กัญชง เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ตาม พรบ. พันธุ์พืช พ.ศ. 2518

การรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านเมล็ดพันธุ์ ต้องได้รับอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตร ทั้งนี้เป็นไปตาม

- (๑) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564
- (๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษา เมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้กัญญา กัญชงเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อใช้ปลูกใน
แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ควบคุมการรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน
เมล็ดพันธุ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๑๒
แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิด
และชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๓๔ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๖๖ ลงวันที่
๒๒ เมษายน ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชนิด	ชื่อพันธุ์
๓๔	กัญญา กัญชง (<i>Cannabis sativa</i>)	ทุกพันธุ์

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
ณัฐญา ไทยเศรษฐ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษามล็ดพันธุ์ควบคุม
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษามล็ดพันธุ์กัญญา กัญชง
ซึ่งเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อควบคุมมาตรฐาน คุณภาพการรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก
หรือนำผ่านเมล็ดพันธุ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๑๓ (๒)
แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน
คุณภาพ และวิธีเก็บรักษามล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๓๓ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษามล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖
ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชนิด	ชื่อพันธุ์	ความสูง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ	ความบริสุทธิ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ
๓๓	กัญญา กัญชง (<i>Cannabis sativa</i>)	ทุกพันธุ์	๗๐	๙๕

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๔ (๓) แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษามล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖
ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๖

“(๓) ต้องเก็บรักษามล็ดพันธุ์กัญญา กัญชงไว้ในสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับอนุญาต
และเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
ณัฐญา ไทยเศรษฐ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการนำเข้า เมล็ดพันธุ์กัญชง-กัญชา เพื่อการค้า

หลังวันที่ 9 มิถุนายน 2565

สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตนำเข้า
เมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ตาม พ.ร.บ.พันธุ์พืช พ.ศ. 2518

! การนำเข้าเมล็ดพันธุ์กัญชา กัญชง มาเพื่อการค้า คือ การนำเข้าเมล็ดพันธุ์เพื่อมาขายต่อ
อาจจะแบ่งบรรจุหรือไม่ก็ตาม ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามนี้

1 แจ้งรายละเอียดของเมล็ดพันธุ์ (ลักษณะทางพฤกษศาสตร์)
ที่ กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
และ ต้องได้รับอนุญาตก่อนการแจ้งนำเข้า แต่ละครั้ง

2 เจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืช สุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์
อย่างน้อย 400 เมล็ด ต่อสายพันธุ์ เพื่อตรวจสอบความงอก และ ความบริสุทธิ์ โดย

ความงอก
ไม่ต่ำกว่า
70%

ความบริสุทธิ์ทางกายภาพ
ไม่ต่ำกว่า
99%

! หากเมล็ดพันธุ์มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน ผู้นำเข้าต้องเสียค่าปรับตามระเบียบของกรมศุลกากร
และเมล็ดพันธุ์ดังกล่าว ต้องถูกทำลายหรือส่งกลับประเทศต้นทาง

3 ใช้ระบบ National Single Window (NSW)
ของกรมวิชาการเกษตร <http://nsw.doa.go.th/public>
ในการแจ้งนำเข้าแต่ละครั้ง

! สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
โทร. 0 2579 3635 และ 0 2579 7991

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.doa.go.th

DOA TOGETHER
Working for Thailand, Working for Healthy Thailand

อยากปลูกกัญชาต้องทำอะไร

ผู้ที่สนใจปลูกกัญชา ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๕ ประชาชนทั่วไป เกษตรกร ผู้ประกอบธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถปลูกกัญชา กัญชงได้

- เพื่อใช้สำหรับดูแลสุขภาพ
- เพื่อจำหน่ายเชิงพาณิชย์ และอุตสาหกรรม
- เพื่อการศึกษาวิจัย

โดยขอความร่วมมือให้แจ้งข้อมูลการปลูกแก่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ผ่านทาง “แอปพลิเคชัน ปลูกกัญ” หรือเว็บไซต์ plookganja.fda.moph.go.th

การจดทะเบียนปลูกกัญชา กัญชง
“แอปพลิเคชัน ปลูกกัญ”

จดทะเบียนเพียง 3 ขั้นตอน

- 1 ลงทะเบียน
- 2 จดแจ้งตามวัตถุประสงค์
- 3 รับเอกสารจดทะเบียนอิเล็กทรอนิกส์

ช่องทางที่ 1 website
plookganja.fda.moph.go.th/

ช่องทางที่ 2 Application
ปลูกกัญ

เริ่มใช้งาน
9 มิถุนายน 2565

สายด่วนกัญชา กัญชง
1556 กด 3

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

Application “ปลูกกัญ”

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
Food and Drug Administration

“ Mobile Application + Web Application ”

กัญชาเพื่อเศรษฐกิจ

อาหาร

เครื่องสำอาง

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ผลิตภัณฑ์กัญชาสุขภาพ ขายได้โดยมีเงื่อนไขการขออนุญาตตามชนิดของผลิตภัณฑ์นั้นๆ

ผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสมุนไพร

ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสมุนไพร ขายในสถานที่ที่มีใบอนุญาต มีใบอนุญาตขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร หรือ ใบอนุญาตขายยา และผลิตภัณฑ์สมุนไพรสมุนไพร ใช้เฉพาะในสถานพยาบาล ผู้ผลิตจำหน่ายให้กับสถานพยาบาล เพื่อใช้กับผู้ป่วยตามการประกอบวิชาชีพเท่านั้น

ช่องทางการศึกษาเอกสารประกอบการขออนุญาต

สถานที่

ผลิตภัณฑ์

โฆษณา

ประเทศไทยปลดล็อกัญชา ัญชง ไม่เป็นยาเสพติด

- ผลิตภัณฑ์ที่มีสารสกัดัญชากัญชง
 - ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนของัญชากัญชง
 - ส่วนต่าง ๆ ของพืชัญชากัญชง
- ## นำเข้าได้หรือไม่ ?

การนำเข้าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ทั้งอาหาร เครื่องสำอาง และ สมุนไพร

ยกเว้น การนำเข้าผลิตภัณฑ์สมุนไพรของหน่วยงานรัฐที่มีภารกิจด้านป้องกันหรือบำบัดโรค สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือเพื่อการศึกษาวิจัย

การนำเข้าส่วนต่าง ๆ ของพืช ัญชา ัญชง (ยกเว้น เมล็ดพันธุ์)

การนำเข้า เมล็ดพันธุ์

ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. กักพืช พ.ศ. 2507 และ พ.ร.บ. พันธุ์พืช พ.ศ. 2518

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
Food and Drug Administration

ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 65
ผลิตโดย กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค

วิชาที่ ๒ : กัญชาทางการแพทย์ และรูปแบบผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์

กัญชาทางการแพทย์

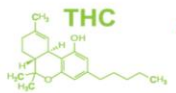
กัญชาทางการแพทย์ คือ การนำกัญชาหรือสารสกัดที่ได้จากกัญชาไปบำบัดและรักษาผู้ป่วย หรือ ทำการศึกษาวิจัยเพื่อคิดค้นเป็นผลิตภัณฑ์ยารักษาโรคต่าง ๆ

ในกัญชามีสารประกอบแคนนาบินอยด์ที่มีสาระสำคัญ ๒ สาร ได้แก่ สารซีบีดี (CBD) หรือ แคนนาบีโดล และสารทีเอชซี (THC) หรือเตตราไฮโดรแคนนาบินอล

ประโยชน์ของสาร THC และ CBD ในกัญชา

- **สาร CBD** มีฤทธิ์ช่วยลดการอักเสบ ลดอาการชักเกร็ง ช่วยให้สงบ ผ่อนคลาย และมีคุณสมบัติยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์เนื้องอกหลายชนิดในหลอดทดลอง

- **สาร THC** มีผลต่อจิต ประสาท ทำให้ผ่อนคลาย นอนหลับ ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียน และกระตุ้นให้อยากอาหาร

รูปแบบผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์

ผลิตภัณฑ์ยากัญชาสามารถนำมาใช้รักษาโรคได้ แต่ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ การใช้ผลิตภัณฑ์ยากัญชาต้องได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ ที่ได้รับรองจากกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น

รูปแบบที่ ๑ ยา

ยา

พรบ.ยา พ.ศ. 2510

“ยา” หมายความว่า

- 1) วัตถุที่รับรองไว้ในตำรายาที่รัฐมนตรีประกาศ
- 2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา หรือ ป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วย ของมนุษย์หรือสัตว์
- 3) วัตถุที่เป็นเภสัชเคมีภัณฑ์ หรือเภสัชเคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป หรือ
- 4) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับให้เกิดผลแก่สุขภาพ โครงสร้าง หรือการกระทำ หน้าที่ใดๆ ของ ร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์

รูปแบบที่ ๒ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีส่วนประกอบของสารสกัดกัญญา

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามพรบ.ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 ได้แก่

๑. ยาจากสมุนไพร ยาแผนไทย ยาพัฒนาจากสมุนไพร ยาแผนโบราณ ที่ใช้กับมนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยยา หรือตามองค์ความรู้การแพทย์ทางเลือกตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อการบำบัด บรรเทา ความเจ็บป่วยของมนุษย์ หรือป้องกันโรค
๒. ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบสำคัญที่เป็น หรือแปรสภาพจากสมุนไพรซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้แก่มนุษย์ เพื่อให้เกิดผลต่อสุขภาพ หรือการทำงานของร่างกายให้ดีขึ้น เสริมสร้างโครงสร้าง หรือการทำงานของร่างกาย หรือลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรค

(เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาจากกัญญา ที่เปลี่ยนสถานะจาก ยส. ๕ มากำกับดูแล ภายใต้ พรบ. ผลิตภัณฑ์สมุนไพร อยู่ระหว่างการกำหนดเงื่อนไข เช่น การควบคุมการกระจายของผลิตภัณฑ์)

ยาสารสกัดกัญญาสูตรต่างๆ

ยาสารสกัดกัญญาสูตร
ทีเอชซี (THC) : ซีบีดี (CBD) 1:1

ข้อบ่งใช้

- ภาวะกล้ามเนื้อหดเกร็งในผู้ป่วยโรคปลอกประสาทเสื่อมแข็ง
- ข้อบ่งใช้อื่นตามแพทย์สั่ง

ยาสารสกัดกัญญาสูตร
ซีบีดี (CBD) ที่มีสาร ซีบีดี (CBD) สูง

ข้อบ่งใช้

- โรคลมชักที่รักษายาก และโรคลมชักที่ดื้อต่อยารักษา
- ข้อบ่งใช้อื่นตามแพทย์สั่ง

ยาสารสกัดกัญญาสูตร
ทีเอชซี (THC) ที่มีสาร ทีเอชซี (THC) สูง

ข้อบ่งใช้

- สำหรับผู้ป่วยที่มีภาวะคลื่นไส้อาเจียนจากเคมีบำบัด
- ภาวะปวดประสาท
- ข้อบ่งใช้อื่นตามแพทย์สั่ง

น้ำมันกัญชา

ที่มา คู่มือ : ระบุไว้ใช้เป็น ปลอดภัยกัญชาทางการแพทย์

รูปแบบยา ยาน้ำมัน สารสกัดกัญชาในน้ำมันมะพร้าว ความเข้มข้น ๑๐% ของน้ำหนักรกัญชาแห้ง

สรรพคุณ ตามคำสั่งของแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนปัจจุบัน

ขนาดและวิธีใช้ รับประทาน ๑ หยด ทางปาก แล้วปรับขนาดใช้ตามคำสั่งของแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนปัจจุบัน

ข้อห้ามใช้

๑. ห้ามใช้ในผู้ที่มีประวัติแพ้ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสกัดกัญชา
๒. ห้ามใช้กัญชาที่มีปริมาณสารออกฤทธิ์ THC (delta-๙-tetrahydrocannabinol) ในผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือด ชั้นรุนแรง หรือไม่สามารถคุมอาการได้ รวมถึงห้ามใช้ในผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดหัวใจ
๓. ห้ามใช้กัญชาที่มีปริมาณสารออกฤทธิ์ THC โดยเฉพาะอย่างยิ่งกัญชาที่มีสาร THC ความเข้มข้นสูงในผู้ป่วยที่มีประวัติความผิดปกติทางจิตเวช หรือมีประวัติครอบครัวเป็นโรคจิตเภท
๔. ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์ สตรีที่ให้นมบุตร รวมถึงสตรีวัยเจริญพันธุ์ ที่มิได้คุมกำเนิดหรือวางแผนจะตั้งครรภ์

การเก็บรักษา เก็บที่อุณหภูมิต่ำกว่า ๓๐ องศาเซลเซียส และเก็บให้พ้นแสง

ขนาดบรรจุ ปริมาตรสุทธิ ๕ มิลลิลิตร

ตำรับยากัญชาแผนไทยที่มีกัญชาปรุงผสม

ตำรับยาแผนไทยที่มีส่วนประกอบของพืชกัญชา กัญชง เช่น ช่อดอก ใบ กิ่งก้าน ราก ลำต้น หรือเมล็ดของกัญชาปรุงผสมอยู่ที่อนุญาตให้เสพเพื่อรักษาโรคหรือการศึกษาวิจัยได้

- จัดเป็นยาสมุนไพรตามองค์ความรู้ดั้งเดิม
- ผลิตโดยโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร / โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
- เป็นตำรับยาแผนไทยที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่ในตำราการแพทย์แผนไทย โดยคำแนะนำของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และสภาการแพทย์แผนไทย

ตำราการแพทย์แผนไทยและตำรับยาแผนไทย

ชื่อตำรับยาและที่มาของตำรับยา

๑. ยาอัคคินิวคณะ	คัมภีร์ธาตุพระนารายณ์
๒. ยาสุขไสยาสน์	คัมภีร์ธาตุพระนารายณ์
๓. ยาแก้ลมเนาวนารีวาโย	ตำรายาศิลาจาริกในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๔. ยาน้ำมันสนั่นไตรภพ	ตำรายาศิลาจาริกในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๕. ยาแก้ลมขึ้นเบื้องสูง	ตำรายาศิลาจาริกในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๖. ยาไฟอาวุธ	แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ เล่ม๑พระยาพิศณุประสาทเวช
๗. ยาแก่นอนไม่หลับ / ยาแก้ไข้ฟอมเหลือง	แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ เล่ม๑พระยาพิศณุประสาทเวช
๘. ยาแก้ส้นทขาด กล่อนแห้ง	แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ เล่ม๒พระยาพิศณุประสาทเวช
๙. ยาอัมฤตยโอสถ	แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ เล่ม๒พระยาพิศณุประสาทเวช
๑๐. ยาอโภยสาลี	เวชศึกษา พระยาพิศณุประสาทเวช
๑๑. ยาแก้ลมแก้เส้น	เวชศาสตร์วิถึณณา
๑๒. ยาแก้โรคจิต	อายุรเวทศึกษา (ขุนนิทเทสสุขกิจ) เล่ม๒
๑๓. ยาไฟสาลี	อายุรเวทศึกษา (ขุนนิทเทสสุขกิจ) เล่ม๒
๑๔. ยาทวาริตตวิฆเนศวรหนักและโรคผิวหนัง	อายุรเวทศึกษา (ขุนนิทเทสสุขกิจ) เล่ม๒
๑๕. ยาทำลายพระสุเมรุ	คัมภีร์แพทย์ไทยแผนโบราณ เล่ม๒ ขุนโสภิตบรรณลักษณ์
๑๖. ยาทัพยาธิคุณ	คัมภีร์แพทย์ไทยแผนโบราณ เล่ม๒ ขุนโสภิตบรรณลักษณ์

วิชาที่ ๓ : ตำรับยาแผนไทยที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่ และน้ำมันกัญชาและ กลุ่มอาการที่ใช้ตำรับในการรักษา

ชื่อตำรับยา	ข้อบ่งใช้
๑. ยาคุชไสยาศน์	ช่วยให้นอนหลับ เจริญอาหาร
๒. ยาน้ำมันสนันไตรภพ	แก้อาการปวดบริเวณท้องน้อย ท้องน้อยแข็งเกร็งเวลาขับแล้วปวด
๓. ยาทำลายพระสุเมรุ	ฟื้นฟูอาการกล้ามเนื้ออ่อนแอจากโรคลมอัมพฤกษ์ อัมพาต
๔. ยาทัพยาธิคุณ	ภาวะหลอดเลือดและเส้นประสาทส่วนปลายผิดปกติ ที่ทำให้มีอาการชาและปวดเมื่อย
๕. ยาแก้ลมขึ้นเบื้องสูง	แก้อาการลมขึ้นเบื้องสูง ปวดศีรษะ หน้ามืด มึนงง หูอื้อ ใจสั่น อ่อนเพลีย ที่มักเกิดจากหลอดเลือดและระบบประสาทแปรปรวน
๖. ยาแก่นอนไม่หลับ/ยาแก้ใช้ผอมเหลือง	๑. แก่นอนไม่หลับ ๒. แก้ใช้ผอมเหลือง มีอาการตัวสั่น เสียงสั่น อ่อนเพลีย ไม่มีกำลัง
๗. ยาไฟสาลี	บรรเทาอาการไอ ลดเสมหะในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังคงที่
๘. ยาหาริตสีดวงทวารหนักและโรคผิวหนัง	ทารักษาหัวริดสีดวงทวารหนัก รักษาโรคผิวหนัง
๙. ยาแก้ลมแก้เส้น	บรรเทาอาการปวดเมื่อยตึงล้ากล้ามเนื้อ กระตุก เส้นเอ็น และข้อ ลดอาการมือชาเท้าชา แขนขาอ่อนโรย อาการเมื่อยล้า ปวดตามเส้น
๑๐. ยาอโภยสาลี	บรรเทาอาการจุกเสียดแน่น
๑๑. ยาอัมฤตโอสถ	บรรเทาอาการเรื้อรังจากความเสื่อมของร่างกาย ทำให้ตึง เมื่อยล้ากล้ามเนื้อ เบื่ออาหาร ผอมแห้ง มือเท้าอ่อนแอ แขนขาอ่อนโรย
๑๒. ยาแก้โรคจิต	ลดความวิตกกังวล ลดความเครียด ช่วยให้นอนหลับได้ง่ายขึ้น
๑๓. ยาแก้สั่นทขาด กล่อนแห้ง	บรรเทาอาการท้องผูก อาการปวดเมื่อยทั่วร่างกาย มือชาเท้าชา จุกเสียดท้อง แน่นหน้าอก อันเกิดจากโทสันทขาดและกล่อนแห้ง
๑๔. ยาอัคคินิวคณะ	แก้คลื่นเหียนอาเจียน ที่เกิดจากไฟย่อยอาหารผิดปกติ เบื่ออาหาร ลำไส้เคลื่อนไม่สะดวก ร้อนไม่สบายท้อง พะอืดพะอม จะเรอก็เรอไม่ออก จะผายลมก็ผายลมไม่ออก
๑๕. ยาแก้ลมเนาวนาวิราย	คลายอาการปวดตึงบริเวณปลายมือปลายเท้าตึงร้าวไปต้นคอ ทำให้คอแข็ง เคลื่อนไหวคอไม่สะดวก มักเกิดกับสตรีที่ตั้งครรภ์ ที่มีอาการปวดตึง ต้นคอ แขน ขา ปลายมือ ปลายเท้า
๑๖. ยาไฟอาวุธ	ลมจุกเสียด ปวดมวนท้อง

ตำรับผลิตภัณฑ์ยาแผนไทยที่มีกัญชาเป็นส่วนผสม

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

“สุขภาพดี
ด้วย
สมุนไพรไทย”

1

ตำรับยาแผนไทย ที่มีกัญชาเป็นส่วนผสม จำนวน 16 ตำรับ

ยาน้ำมันสนันไตรภพ

บรรเทาอาการเจ็บปวดท้องแข็ง
ลามขึ้นไปถึงยอดอก
กินอาหารไม่ได้

ยาแก้ลมขึ้นเบื้องสูง

บรรเทาอาการปวดศีรษะ
ตาแดง หูตาฝ้าฟาง หูอื้อ
อ่อนเพลีย สวิงสวาย

ยาอักษิณีวคณะ

แก้คลื่นเหียนอาเจียน
เจริญอาหาร บำรุงกำลัง

ยาฟูอาวุธ

แก้ลมจุกเสียด
ปวดมวนท้อง

ยาคุขุไสยาศน์

ช่วยให้นอนหลับ
เจริญอาหาร

ยาแก้ลมเนาวนารีวาโย

แก้อาการปวดตึงบริเวณ
ปลายมือปลายเท้า
หันหรือเอี้ยวคอไม่ได้

ยาแก้สันทฆาต กล่อนแห้ง

บรรเทาอาการท้องผูก
ปวดเมื่อยตามร่างกาย
ขับลม

ยาแก่นอนไม่หลับ/ยาแก้ไอพอมเหลือง

1) แก่นอนไม่หลับ
2) แก้ไอพอมเหลือง มีอาการตัวสั่น
เสียงสั่น อ่อนเพลีย ไม่มีกำลัง

www.dtam.moph.go.th
Call Center 02 591 7007

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

@DTAM

ที่มา <https://www.medcannabis.go.th/infographic>

ตำรับผลิตภัณฑ์ยาแผนไทยที่มีกัญชาเป็นส่วนผสม

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

2

“สุขภาพดี ด้วยสมุนไพรไทย”

ตำรับยาแผนไทย ที่มีกัญชาเป็นส่วนผสม จำนวน 16 ตำรับ

ยาแก้โรคจิต*

ลดความกังวล ความเครียด
ช่วยให้ผ่อนคลาย
โรคจิต ตามตำราแผนไทย

ยาแก้ไอ

บรรเทาอาการไอเรื้อรัง
เจ็บคอ เสียงแหบ
จากความชื้นของร่างกาย

ยาแก้ปวด

บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ
เคล็ดขัดยอก ปวดข้อ
จากอุบัติเหตุ

ยาแก้ลม

บรรเทาอาการลมพิษ
คัน ผื่นแพ้
จากภูมิแพ้

ยาแก้ท้องอืด

บรรเทาอาการท้องอืด
ท้องเฟ้อ แน่นท้อง
จากอาหารไม่ย่อย

ยาแก้ปวดหัว

บรรเทาอาการปวดหัว
ไมเกรน ปวดศีรษะ
จากความเครียด

ยาแก้ปวดเข่า

บรรเทาอาการปวดเข่า
ข้ออักเสบ ปวดเข่า
จากอายุที่เพิ่มขึ้น

ยาแก้ปวดประจำตัว

บรรเทาอาการปวดประจำตัว
ปวดมดลูก
จากฮอร์โมน

ยาแก้ปวดข้อ

บรรเทาอาการปวดข้อ
ข้ออักเสบ ปวดข้อ
จากโรคข้ออักเสบ

ยาแก้ปวดกล้ามเนื้อ

บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ
เคล็ดขัดยอก ปวดกล้ามเนื้อ
จากอุบัติเหตุ

ยาแก้ปวดฟัน

บรรเทาอาการปวดฟัน
ปวดเหงือก
จากฟันผุ

ยาแก้ปวดประจำตัว

บรรเทาอาการปวดประจำตัว
ปวดมดลูก
จากฮอร์โมน

ยาแก้ปวดข้อ

บรรเทาอาการปวดข้อ
ข้ออักเสบ ปวดข้อ
จากโรคข้ออักเสบ

ยาแก้ปวดกล้ามเนื้อ

บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ
เคล็ดขัดยอก ปวดกล้ามเนื้อ
จากอุบัติเหตุ

ยาแก้ปวดฟัน

บรรเทาอาการปวดฟัน
ปวดเหงือก
จากฟันผุ

ยาแก้ปวดประจำตัว

บรรเทาอาการปวดประจำตัว
ปวดมดลูก
จากฮอร์โมน

ยาทาริดสีดวงทวารหนักและโรคผิวหนัง

ทารักษาริดสีดวงทวารหนัก
และทารักษาโรคผิวหนัง

www.dtam.moph.go.th
Call Center 02 591 7007

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก @DTAM

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร
กัญชาในตำรับยา

ค้นหาสมุนไพร
รักษาโรครักษาด้วย

วิชาที่ ๔: การปฏิบัติตัวก่อนและขณะใช้ผลิตภัณฑ์ยาแก้ยุง

เมื่อผู้ป่วยไปขอรับการตรวจรักษาและปรึกษาการใช้ยาหรือผลิตภัณฑ์แก้ยุง ผู้ป่วยจะต้องแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลสุขภาพ ประวัติ และพฤติกรรมสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. อาการเจ็บป่วย ความรุนแรง ระยะเวลาของโรค และความประสงค์จะใช้ยาหรือผลิตภัณฑ์แก้ยุง
๒. ปัจจุบันใช้ยาประเภทใดอยู่บ้าง สารสำคัญในยุงอาจส่งผลกระทบต่อยาบางชนิดที่ผู้ป่วยใช้เป็นประจำซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยได้
๓. ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต และประสบการณ์ใช้ยุงในรูปแบบใดบ้างเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสั่งจ่ายยาได้เหมาะสม
๔. ประวัติการเจ็บป่วยในปัจจุบัน โดยเฉพาะโรคหลอดเลือดหัวใจโรคตับและโรคไต
๕. ประวัติการป่วยทางจิต โรคทางจิตเวช โรคจิตเภท และอาการทางจิตจากการได้รับยาต้านจิตเวช ยารักษาสมองเสื่อม
๖. ประวัติด้านสุขภาพของครอบครัวและบุคคลในครอบครัว
๗. พฤติกรรมเสี่ยง เช่น ดื่มสารเสพติด ดื่มแอลกอฮอล์และการใช้ยุงที่ผิดกฎหมายมาก่อน
๘. ประวัติการเคยแพ้สารสกัดยุงหรือผลิตภัณฑ์ยุงรูปแบบอื่นๆ

1 แจ้งอาการป่วยที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ยาแก้ยุง

2 แจ้งการใช้ยาในปัจจุบัน

3 ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต

4 ประวัติการเจ็บป่วยในปัจจุบัน โดยเฉพาะโรคหลอดเลือดหัวใจโรคตับ และโรคไต

5 ประวัติการป่วยทางจิต โรคทางจิตเวช โรคจิตเภท และอาการทางจิตจากการได้รับยาต้านจิตเวช ยารักษาสมองเสื่อม

6 ประวัติด้านสุขภาพของครอบครัว

7 พฤติกรรมเสี่ยง เช่น การดื่มสารเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ การใช้ยุงที่ผิดกฎหมายมาก่อน

8 ประวัติแพ้สารสกัดยุง

ที่มา คู่มือ : รู้ไว้ใช้เป็น ปลอดภัยยุงจากการแพทย์

*** ทั้งนี้ ผู้ป่วยควรทราบประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ***

3 สิ่งที่ผู้ป่วย เริ่มใช้สารสกัดกัญชา

ควรทราบ

1 จำเป็นต้องทราบข้อมูลก่อนรักษา

- ✓ สารสกัดกัญชาไม่ใช่ทางเลือกแรกในการใช้รักษา
- ✓ ใช้รักษาเสริมจากการรักษาตามมาตรฐาน ไม่หยุดการรักษาที่รับอยู่ในปัจจุบัน
- ✓ ผู้ป่วยต้องทราบประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
- ✓ ควรใช้สารสกัดกัญชาที่ได้มาตรฐาน และทราบอัตราส่วนสารสำคัญ (THC และ CBD) ที่ชัดเจน

2 เมื่อเริ่มใช้สารสกัดกัญชา

- ✓ ควรเริ่มในปริมาณที่น้อยที่สุด หากยังไม่ได้ผล ต้องปรับเพิ่มปริมาณช้าๆ
- ✓ ควรมีผู้ดูแลอยู่ด้วยเมื่อเริ่มใช้ หากเกิดผลข้างเคียง ให้รับนำผู้ป่วยพบแพทย์ทันที
- ✓ การให้สารสกัดจากกัญชาในครั้งแรก ควรให้เวลาก่อนนอนและมีผู้ดูแลใกล้ชิด

3 แจ้งให้แพทย์ทราบว่าใช้ยาประเภทใดอยู่

สารสกัดกัญชาอาจส่งผลกระทบต่อยาบางชนิดที่ผู้ป่วยใช้เป็นประจำ ซึ่งเป็นการอันตรายต่อผู้ป่วยได้

1 ก.ค. 2562

วิธีใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์ รูปแบบหยดใต้ลิ้น

ยากัญชาบางชนิด เช่น น้ำมันกัญชา แพทย์จะแนะนำให้ผู้ป่วยหยดยาใต้ลิ้น เพราะใต้ลิ้นมีเส้นเลือดฝอยจำนวนมาก การใช้กัญชาหยดใต้ลิ้นจะช่วยทำให้ร่างกายสามารถนำสารอาหารไปใช้ได้เร็วกว่าวิธีรับประทาน เนื่องจากสารจะถูกส่งผ่านไปยังกระแสเลือดผ่านทางเส้นเลือดฝอยใต้ลิ้นได้ทันที

วิธีการใช้ผลิตภัณฑ์
ทางการแพทย์
รูปแบบหยดใต้ลิ้น มีดังนี้

“กัญชา”

- 1.) บ้วนปากด้วยน้ำเปล่า กลืนน้ำลาย
- 2. เปิดปากยกลิ้นของคุณให้สัมผัสกับเพดานปากจากนั้นหยดยาที่ใต้ลิ้น 1 หยด
- 3.) รอประมาณ 1 นาที ให้ยาดูดซึมเข้าใต้ลิ้นพยายาม อย่างกลืนน้ำลายในช่วงนี้ หลังจาก 1 นาทีแล้ว สามารถกลืนน้ำลายและหยดยาหยดต่อไปได้
- 4. หลังจากที่ย่อยยาครบตามจำนวนที่แพทย์สั่ง ไม่ควรบ้วนปาก ดื่มน้ำ หรือกินอาหาร เป็นเวลา 5 ถึง 10 นาที หลังจากนั้นไม่มีข้อจำกัด ในการบ้วนปาก ดื่มน้ำหรือรับประทานอาหาร

 หากยังไม่ชำนาญในการหยดยาเข้าใต้ลิ้น แนะนำให้หยดยาหน้ากระจกเพื่อจะได้เห็นจำนวนหยด และตำแหน่งหยดยาที่ถูกต้อง

วิชาที่ ๕ : ข้อควรระวังและข้อห้ามใช้ผลิตภัณฑ์กัญชา อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์

ผู้ที่ไม่สามารถรับการรักษาด้วยสารสกัดกัญชาทางการแพทย์

๑. กำลังตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร
๒. มีประวัติแพ้สารสกัดกัญชา
๓. โรคหัวใจและหลอดเลือด/โรคตับ/โรคไต ที่รุนแรง
๔. รับประทานยาต้านการแข็งตัวของเลือด
๕. โรคจิตเภท/โรคจิตจากสารเสพติด/โรคซึมเศร้า/โรคอารมณ์สองขั้ว
๖. มีความเสี่ยงสูงในการทำร้ายตนเอง

อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น

๑. ง่วงนอนผิดปกติ
๒. คลื่นไส้อาเจียน
๓. ปากแห้ง
๔. มีนเวียนศีรษะ หรือปวดศีรษะ

อาการผิดปกติที่ควรไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล

๑. หัวใจเต้นเร็วและรัวผิดปกติ
๒. เป็นลมหมดสติ
๓. เจ็บหน้าอก ราวไปที่แขน
๔. เหงื่อแตก ตัวสั่น
๕. สับสน กระวนกระวาย วิดกกังวล หวาดระแวง ไม่สมเหตุสมผล
๖. อึดอัด หายใจไม่สะดวก
๗. เดินเซ พุดไม่ชัด
๘. หูแว่ว เห็นภาพหลอน พุดคนเดียว อารมณ์แปรปรวน

ข้อห้ามใช้และข้อควรระวัง การใช้ตำรับยาแผนไทยที่มีกัญญาเป็นส่วนผสม

ข้อควรระวังสำหรับตำรับยาแผนไทยที่มีกัญญาเป็นส่วนผสม

ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิม (Anticoagulant) และยาต้านการแข็งตัวของเลือด (Antiplatelets)

ข้อควรระวังเพิ่มเติม (ในบางตำรับ)

๑. ควรระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไต เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษได้ ได้แก่ ตำรับยาสุขไสยาสน์ ตำรับยาน้ำมันสนันไตรภพ ตำรับยาไพสาลี และตำรับยาทำลายพระสุเมรุ
๒. ควรระวังการใช้ร่วมกับยา Phenytoin, Propranolol, Theophylline และ Rifampicin เนื่องจากตำรับนี้มีพริกไทยเป็นส่วนประกอบ ได้แก่ ตำรับยาสุขไสยาสน์ ตำรับยาแก้ลมเนาวนาริวาโย ตำรับยาน้ำมันสนันไตรภพ ตำรับยาแก้ลมขึ้นเบื้องสูง ตำรับยาไฟอาวุธ ตำรับยาแก่นอนไม่หลับ/ยาแก้ไข้ผอมเหลือง และตำรับยาอภัยสาลี
๓. ควรระวังการใช้ร่วมกับยา Phenytoin, Propranolol, Theophylline และ Rifampicin เนื่องจากตำรับนี้มีพริกไทยในปริมาณสูง ได้แก่ ตำรับยาแก้สันทฆากลอนแห้ง ตำรับยาอัมฤตยโอสถ ตำรับยาแก้ลม แก้เส้น ตำรับยาไพสาลี ตำรับยาทำลายพระสุเมรุ และตำรับยาทพยาธิคุณ
๔. ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคแผลเปื่อยเพปติก และโรคกรดไหลย้อน เนื่องจากเป็นตำรับยารสร้อน ได้แก่ ตำรับยาสุขไสยาสน์ ตำรับยาอัครคินิวคณะ ตำรับยาน้ำมันสนันไตรภพ ตำรับยาแก้ลมขึ้นเบื้องสูง ตำรับยาไฟอาวุธ ตำรับยาอัมฤตยโอสถ ตำรับยาแก้ลมแก้เส้น ตำรับยาไพสาลี ตำรับยาทำลายพระสุเมรุ และตำรับยาทพยาธิคุณ
๕. ควรระวังการใช้ยานี้ในผู้ป่วยสูงอายุ ได้แก่ ตำรับยาแก้ลมแก้เส้น ตำรับยาไพสาลี ตำรับยาทำลายพระสุเมรุ ตำรับยาทพยาธิคุณ และตำรับยาแก้สันทฆาตร้อนแห้ง
๖. ยานี้อาจทำให้ง่วงซึมได้ ควรหลีกเลี่ยงการขับขี่ยานพาหนะ หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล ได้แก่ ตำรับยาสุขไสยาสน์ และตำรับยาแก่นอนไม่หลับ/ยาแก้ไข้ผอมเหลือง
๗. ควรระวังในการทาบริเวณผิวที่บอบบางหรือผิวหนังที่แตก เนื่องจากอาจทำให้เกิดการระคายเคืองได้ ได้แก่ ตำรับยาน้ำมันสนันไตรภพ
๘. ควรระวังการใช้ยาตำรับที่มีระย่อมเป็นส่วนประกอบ เนื่องจากสารสำคัญซึ่งมีฤทธิ์ในการลดความดัน คือ สาร Reserpine และอัลคาลอยด์อื่นๆ หากได้รับในขนาดที่สูงเกินไป มีผลลดการทำงานของประสาท ทำให้เกิดอาการวิงเวียนศีรษะ ปากแห้ง คัดจมูก ท้องร่วง มึนงง หน้ามืด ใจสั่น ซึม มือแขนสั่น ได้แก่ ตำรับยาแก้โรคจิต

ข้อห้ามใช้สำหรับตำรับยาที่มีกัญญาเป็นส่วนผสม

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร ผู้ที่มีไข้ และผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี

ข้อห้ามใช้เพิ่มเติม (ในบางตำรับ)

๑. ยาสุขุไสยาสน์ ห้ามใช้ร่วมกับยาที่มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง เช่น ยานอนหลับ และยาด้านการชัก รวมทั้งแอลกอฮอล์ หรือสิ่งที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่
๒. ยาแก้ไอ/ยาแก้ไอผสมเกลือ ห้ามใช้ร่วมกับยาที่มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง เช่น ยานอนหลับ และยาด้านการชัก รวมทั้งแอลกอฮอล์ หรือสิ่งที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่
๓. ยาแก้โรคจิต ห้ามใช้ในผู้ที่ใช้ยาลดความดันโลหิต

ข้อมูลเพิ่มเติม

๑. ตำรับยาสุขุไสยาสน์ อาจทำให้เกิดอาการปากแห้ง คอแห้ง หน้าแดงได้
๒. ใช้ผสมเกลือ เกิดจากธาตุลมกำเริบส่งผลให้นอนไม่ค่อยหลับ เบื่ออาหาร เมื่อเป็นเรื้อรังร่างกายผ่ายผอม ซีด เหลือง อ่อนเพลีย และไม่มีกำลัง ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น โรคริดสีดวง
๓. ตำรับยาอโภยสภาลี เป็นสูตรตำรับเดียวกับยาอภัยสภาลี ในบัญชียาหลักแห่งชาติปี ๒๕๖๑ เพียงแต่ในบัญชียาหลักแห่งชาติไม่ได้ใส่กัญญาในสูตรตำรับ เนื่องจากเสนอตำรับยาก่อนที่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศใช้
๔. ตำรับยาแก้โรคจิต เป็นตำรับยาตามหนังสืออายุรเวทศึกษา (ขุนนิทเทศสุขกิจ) เล่ม ๒ ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงโรคจิตในความหมายของการแพทย์แผนปัจจุบัน (โรคทางจิตเวชและไบโพล่า)

ข้อห้ามในการใช้กัญชาทางการแพทย์

รอบรู้เรื่องกัญชา

ข้อห้าม

ในการใช้กัญชาทางการแพทย์

ทั้งนี้การจ่ายผลิตภัณฑ์กัญชาให้แก่ผู้ป่วยในแต่ละครั้งต้อง**ไม่เกินปริมาณที่ใช้สำหรับ 30 วัน**

*สำหรับผู้สนใจเข้ารับบริการที่คลินิกกัญชาทางการแพทย์ กรุณาติดต่อสอบถามรายละเอียดที่สถานพยาบาลนั้นๆล่วงหน้า เพื่อความสะดวกในการเข้ารับบริการ โดยสามารถค้นหาข้อมูลคลินิกกัญชาได้ทาง www.medcannabis.go.th

www.medcannabis.go.th

ที่มา <https://www.medcannabis.go.th/infographic>

อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากกัญชา

กรมการแพทย์
DEPARTMENT OF MEDICAL SERVICES

อาการข้างเคียงที่พบ จากการใช้สารสกัดกัญชา

อาการที่ควรลดขนาดการใช้

มึน/ เวียนศีรษะ

ร่างกายเสียความสมดุล

หัวใจเต้นเร็วขึ้น/ ช้าลงได้

ความดันโลหิตผิดปกติ
(สูง/ต่ำกว่าปกติ)

อาการที่ควรหยุดใช้

สับสน

กระวนกระวาย

วิตกกังวล

ประสาทหลอน

โรคจิต

ผู้ใช้สารสกัดกัญชา

ไม่ควรขับขี่ยานพาหนะ

ไม่ควรทำงานกับเครื่องจักรกล

22 ก.ค. 2562

ขอขอบคุณข้อมูลจากสถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์ กรมการแพทย์
ติดตามข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมที่ www.dms.moph.go.th

ที่มา <https://www.medcannabis.go.th/infographic>

วิชาที่ ๖: การรับบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ในเขตสุขภาพที่ ๘

*** ในเขตสุขภาพที่ ๘ ผู้ป่วยสามารถเข้ารับบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ได้ที่ ***

๑. โรงพยาบาลศูนย์
๒. โรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง
๓. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่มีแพทย์แผนไทย
๔. สถานบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เปิดให้บริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ทุกแห่ง

ขั้นตอนการเข้ารับบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์แผนไทย

ที่มา คู่มือ : รู้ไว้ใช้เป็น พลอตภัยกัญชาทางการแพทย์

รายชื่อโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ ๘

ลำดับ	โรงพยาบาลชุมชน	จังหวัด
๑	โรงพยาบาลกุดจับ	อุดรธานี
๒	โรงพยาบาลหนองวัวซอ	อุดรธานี
๓	โรงพยาบาลห้วยเกิ้ง	อุดรธานี
๔	โรงพยาบาลโนนสะอาด	อุดรธานี
๕	โรงพยาบาลหนองหาน	อุดรธานี
๖	โรงพยาบาลทุ่งฝน	อุดรธานี
๗	โรงพยาบาลไชยวาน	อุดรธานี
๘	โรงพยาบาลศรีธาตุ	อุดรธานี
๙	โรงพยาบาลวังสามหมอ	อุดรธานี
๑๐	โรงพยาบาลบ้านผือ	อุดรธานี
๑๑	โรงพยาบาลน้ำโสม	อุดรธานี
๑๒	โรงพยาบาลเพ็ญ	อุดรธานี
๑๓	โรงพยาบาลสร้างคอม	อุดรธานี
๑๔	โรงพยาบาลหนองแสง	อุดรธานี
๑๕	โรงพยาบาลนาูง	อุดรธานี
๑๖	โรงพยาบาลพิบูลย์รักษ์	อุดรธานี
๑๗	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชบ้านดุง	อุดรธานี
๑๘	โรงพยาบาลกู่แก้ว	อุดรธานี
๑๙	โรงพยาบาลประจักษ์ศิลปาคม	อุดรธานี
๒๐	โรงพยาบาลพรเจริญ	บึงกาฬ
๒๑	โรงพยาบาลโซ่พิสัย	บึงกาฬ
๒๒	โรงพยาบาลเซกา	บึงกาฬ
๒๓	โรงพยาบาลปากคาด	บึงกาฬ
๒๔	โรงพยาบาลบึงโขงหลง	บึงกาฬ
๒๕	โรงพยาบาลศรีวิไล	บึงกาฬ
๒๖	โรงพยาบาลบุ่งคล้า	บึงกาฬ
๒๗	โรงพยาบาลนาแก	หนองบัวลำภู
๒๘	โรงพยาบาลโนนสัง	หนองบัวลำภู
๒๙	โรงพยาบาลศรีบุญเรือง	หนองบัวลำภู
๓๐	โรงพยาบาลสุวรรณคูหา	หนองบัวลำภู
๓๑	โรงพยาบาลนาหว้า เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา	หนองบัวลำภู
๓๒	โรงพยาบาลนาดัวง	เลย
๓๓	โรงพยาบาลเชียงคาน	เลย
๓๔	โรงพยาบาลปากชม	เลย

ลำดับ	โรงพยาบาลชุมชน	จังหวัด
๓๕	โรงพยาบาลนาแห้ว	เลย
๓๖	โรงพยาบาลภูเรือ	เลย
๓๗	โรงพยาบาลท่าลี่	เลย
๓๘	โรงพยาบาลวังสะพุง	เลย
๓๙	โรงพยาบาลภูกระดึง	เลย
๔๐	โรงพยาบาลภูหลวง	เลย
๔๑	โรงพยาบาลผาขาว	เลย
๔๒	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย	เลย
๔๓	โรงพยาบาลเอราวัณ	เลย
๔๔	โรงพยาบาลหนองหิน	เลย
๔๕	โรงพยาบาลโพธารักษ์	หนองคาย
๔๖	โรงพยาบาลศรีเชียงใหม่	หนองคาย
๔๗	โรงพยาบาลสังคม	หนองคาย
๔๘	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อ	หนองคาย
๔๙	โรงพยาบาลสระใคร	หนองคาย
๕๐	โรงพยาบาลโพธิ์ตาก	หนองคาย
๕๑	โรงพยาบาลเฝ้าไร่	หนองคาย
๕๒	โรงพยาบาลรัตนวาปี	หนองคาย
๕๓	โรงพยาบาลกุสุมาลย์	สกลนคร
๕๔	โรงพยาบาลกุคบก	สกลนคร
๕๕	โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้นอาจาโร	สกลนคร
๕๖	โรงพยาบาลพังโคน	สกลนคร
๕๗	โรงพยาบาลวาริชภูมิ	สกลนคร
๕๘	โรงพยาบาลนิคมน้ำอูน	สกลนคร
๕๙	โรงพยาบาลคำตากล้า	สกลนคร
๖๐	โรงพยาบาลบ้านม่วง	สกลนคร
๖๑	โรงพยาบาลอากาศอำนวย	สกลนคร
๖๒	โรงพยาบาลส่องดาว	สกลนคร
๖๓	โรงพยาบาลต่างอย	สกลนคร
๖๔	โรงพยาบาลโคกศรีสุพรรณ	สกลนคร
๖๕	โรงพยาบาลเจริญศิลป์	สกลนคร
๖๖	โรงพยาบาลโพนนาแก้ว	สกลนคร
๖๗	โรงพยาบาลพระอาจารย์แบน ธนากโร	สกลนคร
๖๘	โรงพยาบาลปลาปาก	นครพนม
๖๙	โรงพยาบาลท่าอุเทน	นครพนม
๗๐	โรงพยาบาลบ้านแพง	นครพนม

ลำดับ	โรงพยาบาลชุมชน	จังหวัด
๗๑	โรงพยาบาลนาทม	นครพนม
๗๒	โรงพยาบาลเรณูนคร	นครพนม
๗๓	โรงพยาบาลนาแก	นครพนม
๗๔	โรงพยาบาลศรีสงคราม	นครพนม
๗๕	โรงพยาบาลนาหว้า	นครพนม
๗๖	โรงพยาบาลโพนสวรรค์	นครพนม
๗๗	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม	นครพนม
๗๘	โรงพยาบาลวังยาง	นครพนม

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ที่มีแพทย์แผนไทย เขตสุขภาพที่ ๘

ที่	หน่วยงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ	อำเภอ	จังหวัด
๑	รพ.สต.	บ้านเพชรเจริญ ตำบลเมือง	เมืองเลย	เลย
๒	รพ.สต.	บ้านนาอ้อ ตำบลนาอ้อ	เมืองเลย	เลย
๓	รพ.สต.	บ้านนาอาน ตำบลนาอาน	เมืองเลย	เลย
๔	รพ.สต.	บ้านธาตุ ตำบลธาตุ	เชียงคาน	เลย
๕	รพ.สต.	บ้านสงาว ตำบลห้วยพิชัย	ปากชม	เลย
๖	รพ.สต.	บ้านร่องจิก ตำบลร่องจิก	ภูเรือ	เลย
๗	รพ.สต.	บ้านทรายขาว หมู่ที่ ๑๑ ตำบลทรายขาว	วังสะพุง	เลย
๘	รพ.สต.	บ้านเหมืองแบ่ง ตำบลหนองหญ้าปล้อง	วังสะพุง	เลย
๙	รพ.สต.	บ้านปากปวน ตำบลปากปวน	วังสะพุง	เลย
๑๐	รพ.สต.	บ้านโนนสว่าง หมู่ ๓ ต.ศรีสงคราม	วังสะพุง	เลย
๑๑	รพ.สต.	บ้านปวนพุด ตำบลปวนพุด	หนองหิน	เลย
๑๒	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.เลย	หนองหิน	เลย
๑๓	รพ.สต.	บ้านสมศักดิ์พัฒนา ตำบลผาขาว	ผาขาว	เลย
๑๔	รพ.สต.	บ้านพวยแดง ตำบลท่าช้างคล้อง	ผาขาว	เลย
๑๕	รพ.สต.	บ้านโนนป่าซาง ตำบลโนนป่าซาง	ผาขาว	เลย
๑๖	รพ.สต.	บ้านเพิ่มสุข ตำบลผาขาว	ผาขาว	เลย
๑๗	รพ.สต.	ตำบลเขม	โพนพิสัย	หนองคาย
๑๘	รพ.สต.	ตำบลหาดคำ	เมืองหนองคาย	หนองคาย
๑๙	รพ.สต.	ตำบลพระธาตุบังพวน	เมืองหนองคาย	หนองคาย
๒๐	รพ.สต.	ตำบลนาหนัง	โพนพิสัย	หนองคาย
๒๑	รพ.สต.	ตำบลวัดธาตุ	เมืองหนองคาย	หนองคาย
๒๒	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.หนองคาย	เฝ้าไร่	หนองคาย
๒๓	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.หนองคาย	เฝ้าไร่	หนองคาย
๒๔	รพ.สต.	บ้านกุดแคน ตำบลหนองหลวง	เฝ้าไร่	หนองคาย

ที่	หน่วยงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ	อำเภอ	จังหวัด
๒๕	รพ.สต.	บ้านหนองคาย	เผ่าไร่	หนองคาย
๒๖	รพ.สต.	บ้านหัวนา หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวนา	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู
๒๗	รพ.สต.	บ้านโนนคูณ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านขาม	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู
๒๘	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.หนองบัวลำภู	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู
๒๙	รพ.สต.	บ้านหนองบัวเหนือ หมู่ที่ ๘ ตำบลโนนทัน	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู
๓๐	รพ.สต.	บ้านโป่งแค หมู่ที่ ๓ ตำบลด่านช้าง	นากลาง	หนองบัวลำภู
๓๑	รพ.สต.	บ้านร่องน้ำใส หมู่ที่ ๑๑ ตำบลกุดดินจี่	นากลาง	หนองบัวลำภู
๓๒	รพ.สต.	บ้านโนนม่วง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโนนเมือง	นากลาง	หนองบัวลำภู
๓๓	รพ.สต.	บ้านหนองเหือดแอ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองเรือ	โนนสัง	หนองบัวลำภู
๓๔	รพ.สต.	บ้านหนองแวง หมู่ที่ ๓ ตำบลกุดคู่	โนนสัง	หนองบัวลำภู
๓๕	รพ.สต.	บ้านโคกม่วง หมู่ที่ ๑ ตำบลโคกม่วง	โนนสัง	หนองบัวลำภู
๓๖	รพ.สต.	บ้านดอนเกล็ด หมู่ที่ ๗ ตำบลยางหล่อ	ศรีบุญเรือง	หนองบัวลำภู
๓๗	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.หนองบัวลำภู	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู
๓๘	รพ.สต.	บ้านดงมะไฟ หมู่ที่ ๑ ตำบลดงมะไฟ	สุวรรณคูหา	หนองบัวลำภู
๓๙	รพ.สต.	บ้านกุดผึ้ง หมู่ที่ ๑ ตำบลกุดผึ้ง	สุวรรณคูหา	หนองบัวลำภู
๔๐	รพ.สต.	บ้านนากลาง หมู่ที่ ๗ ตำบลนาเหล่า	นาวัง	หนองบัวลำภู
๔๑	รพ.สต.	บ้านโนนปอแดง ตำบลบ้านโคก	สุวรรณคูหา	หนองบัวลำภู
๔๒	รพ.สต.	ปากดง ตำบลนิคมสงเคราะห์	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๔๓	รพ.สต.	ตำบลหนองบัว	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๔๔	รพ.สต.	ตำบลโนนสูง	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๔๕	รพ.สต.	ตำบลหมุ่มน	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๔๖	รพ.สต.	ตำบลหนองนาคำ	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๔๗	รพ.สต.	ตำบลกุดสระ	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๔๘	รพ.สต.	ตำบลบ้านเลื่อม	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๔๙	รพ.สต.	ตำบลเซียงพิน	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๕๐	รพ.สต.	เซียงยีน	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๕๑	รพ.สต.	ตำบลบ้านนาข่า	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๕๒	รพ.สต.	หนองหมื่นท้าว หมู่ที่ ๘ ตำบลโนนสูง	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๕๓	รพ.สต.	หนองใส หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองนาคำ	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๕๔	รพ.สต.	สามพร้าว	เมืองอุดรธานี	อุดรธานี
๕๕	รพ.สต.	สร้างแป้น หมู่ที่ ๑ ตำบลเซียงเพ็ง	กุดจับ	อุดรธานี
๕๖	รพ.สต.	บ่อทอง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลสร้างก่อ	กุดจับ	อุดรธานี
๕๗	รพ.สต.	บ้านโนนหวายใต้ หมู่ที่ ๕ ตำบลโนนหวาย	หนองวัวซอ	อุดรธานี
๕๘	รพ.สต.	บ้านน้ำพัน	หนองวัวซอ	อุดรธานี
๕๙	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.อุดรธานี	ประจักษ์ศิลปาคม	อุดรธานี
๖๐	รพ.สต.	โพนทอง	ประจักษ์ศิลปาคม	อุดรธานี

ที่	หน่วยงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ	อำเภอ	จังหวัด
๖๑	รพ.สต.	บ้านเหล่าสี่เสียด ตำบลตูมใต้	กุมภวาปี	อุดรธานี
๖๒	รพ.สต.	บ้านเชียงแหว ตำบลเชียงแหว	กุมภวาปี	อุดรธานี
๖๓	รพ.สต.	บ้านห้วยบง ตำบลหนองหัว	กุมภวาปี	อุดรธานี
๖๔	รพ.สต.	บ้านผือ หมู่ ๖ ตำบลพันดอน	กุมภวาปี	อุดรธานี
๖๕	รพ.สต.	บ้านน้ำฆ้อง ตำบลพันดอน	กุมภวาปี	อุดรธานี
๖๖	รพ.สต.	บ้านพริก ตำบลแซแล	กุมภวาปี	อุดรธานี
๖๗	รพ.สต.	กุดดอกคำ หมู่ ๔ ตำบลโพธิ์ศรีสำราญ	โนนสะอาด	อุดรธานี
๖๘	รพ.สต.	บ้านยา	หนองหาน	อุดรธานี
๖๙	รพ.สต.	บ้านเชียง	หนองหาน	อุดรธานี
๗๐	รพ.สต.	ตำบลหนองเม็ก	หนองหาน	อุดรธานี
๗๑	รพ.สต.	ตำบลบ้านโคก	หนองหาน	อุดรธานี
๗๒	รพ.สต.	ตำบลพังงู บ้านยางคำ ตำบลพังงู	หนองหาน	อุดรธานี
๗๓	รพ.สต.	บ้านต้อ ตำบลหนองสระปลา	หนองหาน	อุดรธานี
๗๔	รพ.สต.	บ้านหนองแคน ตำบลหนองหลัก	ไชยวาน	อุดรธานี
๗๕	รพ.สต.	หนองกุงทับม้า หมู่ ๔ บ้านวังสมบูรณ์	วังสามหมอ	อุดรธานี
๗๖	รพ.สต.	บ้านคำยาง ตำบลผาสุก	วังสามหมอ	อุดรธานี
๗๗	รพ.สต.	บ้านนาตาด ตำบลชะยาว	วังสามหมอ	อุดรธานี
๗๘	รพ.สต.	บ้านหนองหญ้าไซ ตำบลหนองหญ้าไซ	วังสามหมอ	อุดรธานี
๗๙	รพ.สต.	บ้านสระแก้ว หมู่ที่ ๑๔ ตำบลบ้านดุง	บ้านดุง	อุดรธานี
๘๐	รพ.สต.	บ้านโพนสูงเหนือ หมู่ที่ ๒ ตำบลโพนสูง	บ้านดุง	อุดรธานี
๘๑	รพ.สต.	บ้านศรีเจริญ หมู่ที่ ๖ ตำบลอ้อมกอก	บ้านดุง	อุดรธานี
๘๒	รพ.สต.	บ้านทรายมูล หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านจันทร์	บ้านดุง	อุดรธานี
๘๓	รพ.สต.	ตำบลนาไหม	บ้านดุง	อุดรธานี
๘๔	รพ.สต.	บ้านโนนอุดม ตำบลนาคำ	บ้านดุง	อุดรธานี
๘๕	รพ.สต.	คำบัง ตำบลคำบัง	บ้านผือ	อุดรธานี
๘๖	รพ.สต.	บ้านกลางใหญ่ ตำบลกลางใหญ่	บ้านผือ	อุดรธานี
๘๗	รพ.สต.	ตำบลบ้านหยวก	น้ำโสม	อุดรธานี
๘๘	รพ.สต.	บ้านธาตุ ตำบลบ้านธาตุ	เพ็ญ	อุดรธานี
๘๙	รพ.สต.	บ้านจอมศรี ตำบลจอมศรี	เพ็ญ	อุดรธานี
๙๐	รพ.สต.	บ้านโคก ตำบลบ้านโคก	สร้างคอม	อุดรธานี
๙๑	รพ.สต.	ตำบลนาขุง	นาขุง	อุดรธานี
๙๒	รพ.สต.	ตำบลบ้านก้อง	นาขุง	อุดรธานี
๙๓	รพ.สต.	คอนสาย	กู่แก้ว	อุดรธานี
๙๔	รพ.สต.	ถ่อนนาเพลิน	พิบูลย์รักษ์	อุดรธานี
๙๕	รพ.สต.	ตำบลหนองญาติ	เมืองนครพนม	นครพนม
๙๖	รพ.สต.	บ้านโชคอำนวย ตำบลกรุดุ	เมืองนครพนม	นครพนม

ที่	หน่วยงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ	อำเภอ	จังหวัด
๙๗	รพ.สต.	บ้านนาขาม ตำบลท่าลาด	เรณูนคร	นครพนม
๙๘	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.นครพนม	นาทม	นครพนม
๙๙	รพ.สต.	สร้างดี ตำบลนาแก	นาแก	นครพนม
๑๐๐	รพ.สต.	หนองกุ้งตำบล	นาแก	นครพนม
๑๐๑	รพ.สต.	โนนสมบูรณ์	เมืองบึงกาฬ	บึงกาฬ
๑๐๒	รพ.สต.	ตำบลท่าสะอาด	เซกา	บึงกาฬ
๑๐๓	รพ.สต.	บ้านธาตุเชิงชุม ตำบลธาตุเชิงชุม	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๐๔	รพ.สต.	บ้านโคกเกาะ ตำบลขม้น	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๐๕	รพ.สต.	บ้านดงมะไฟสามัคคี ตำบลขม้น	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๐๖	รพ.สต.	บ้านทับสอ ตำบลจิว์ดอน	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๐๗	รพ.สต.	บ้านคูสนาม ตำบลจิว์ดอน	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๐๘	รพ.สต.	บ้านโนนหอม ตำบลโนนหอม	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๐๙	รพ.สต.	บ้านหนองสนม ตำบลเชียงเครือ	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๐	รพ.สต.	บ้านเชียงเครือโพธิ์ชัย ตำบลเชียงเครือ	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๑	รพ.สต.	บ้านสร้างแก้วสมานมิตร ตำบลท่าแร่	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๒	รพ.สต.	บ้านม่วงลาย ตำบลม่วงลาย	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๓	รพ.สต.	บ้านแมด ตำบลดงชน	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๔	รพ.สต.	บ้านนาขาม ตำบลห้วยยาง	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๕	รพ.สต.	บ้านนาคำ ตำบลห้วยยาง	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๖	รพ.สต.	บ้านพังขว้างใต้ ตำบลพังขว้าง	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๗	รพ.สต.	บ้านดงชุมข้าว ตำบลพังขว้าง	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๘	รพ.สต.	บ้านดงมะไฟ ตำบลดงมะไฟ	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๑๙	รพ.สต.	บ้านดงพัฒนา ตำบลธาตุนาเวง	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๒๐	รพ.สต.	บ้านหนองลาดใต้	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๒๑	รพ.สต.	บ้านดอนแคน ตำบลหนองลาด	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๒๒	รพ.สต.	บ้านฮางโฮง ตำบลฮางโฮง	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๒๓	รพ.สต.	บ้านโคกก่อง ตำบลโคกก่อง	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๑๒๔	รพ.สต.	บ้านบอน ตำบลนาโพธิ์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๒๕	รพ.สต.	บ้านนาเพียงใหม่ ตำบลนาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๒๖	รพ.สต.	บ้านโพธิ์ไพศาล ตำบลโพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๒๗	รพ.สต.	บ้านหนองบัวสร้าง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๒๘	รพ.สต.	บ้านแสนพัน ตำบลอุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๒๙	รพ.สต.	บ้านกุดแฮดสามัคคี ตำบลกุดบาก	กุดบาก	สกลนคร
๑๓๐	รพ.สต.	บ้านโพนงาม ตำบลนาม่อง	กุดบาก	สกลนคร
๑๓๑	รพ.สต.	บ้านดงนิมิต ตำบลนาม่อง	กุดบาก	สกลนคร
๑๓๒	รพ.สต.	บ้านค้อน้อย ตำบลกุดไผ่	กุดบาก	สกลนคร

ที่	หน่วยงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ	อำเภอ	จังหวัด
๑๓๓	รพ.สต.	บ้านวังยาง ตำบลวังยาง	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๓๔	รพ.สต.	บ้านพอกน้อยพัฒนา ตำบลพอกน้อย	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๓๕	รพ.สต.	บ้านโนนเรือ ตำบลนาหัวบ่อ	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๓๖	รพ.สต.	บ้านไฮ่ ตำบลไร่	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๓๗	รพ.สต.	บ้านช้างมิ่งพัฒนา ตำบลช้างมิ่ง	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๓๘	รพ.สต.	บ้านหนองโคก ตำบลช้างมิ่ง	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๓๙	รพ.สต.	บ้านศรีวงศ์ทอง ตำบลช้างมิ่ง	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๔๐	รพ.สต.	บ้านหนองผือ ตำบลนาใน	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๔๑	รพ.สต.	บ้านผักคำภู ต.นาใน	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๔๒	รพ.สต.	บ้านนาขาม ตำบลเชิงชุม	พรรณานิคม	สกลนคร
๑๔๓	รพ.สต.	บ้านดง ตำบลม่วงไข่	พังโคน	สกลนคร
๑๔๔	รพ.สต.	บ้านแร่ ตำบลแร่	พังโคน	สกลนคร
๑๔๕	รพ.สต.	บ้านสุขเกษม (ฝั่งแดง) ตำบลไฮหย่อง	พังโคน	สกลนคร
๑๔๖	รพ.สต.	บ้านภูเงิน ตำบลไฮหย่อง	พังโคน	สกลนคร
๑๔๗	รพ.สต.	บ้านต้นผึ้ง ตำบลต้นผึ้ง	พังโคน	สกลนคร
๑๔๘	รพ.สต.	บ้านโพนสว่าง ตำบลต้นผึ้ง	พังโคน	สกลนคร
๑๔๙	รพ.สต.	บ้านตาดโพนไผ่ ตำบลวาริชภูมิ	วาริชภูมิ	สกลนคร
๑๕๐	รพ.สต.	บ้านหนองท่ม ตำบลปลาไหล	วาริชภูมิ	สกลนคร
๑๕๑	รพ.สต.	บ้านดอนยาวใหญ่ ตำบลหนองลาด	วาริชภูมิ	สกลนคร
๑๕๒	รพ.สต.	บ้านจำปาทอง ตำบลหนองลาด	วาริชภูมิ	สกลนคร
๑๕๓	รพ.สต.	บ้านคำบิด ตำบลคำบ่อ	วาริชภูมิ	สกลนคร
๑๕๔	รพ.สต.	บ้านภูวงน้อย ตำบลคำบ่อ	วาริชภูมิ	สกลนคร
๑๕๕	รพ.สต.	บ้านดอนส้มโฮง ตำบลค้อเขียว	วาริชภูมิ	สกลนคร
๑๕๖	รพ.สต.	บ้านดอนส้มโฮง ตำบลค้อเขียว	วาริชภูมิ	สกลนคร
๑๕๗	รพ.สต.	บ้านนาคำ ตำบลนิคมน้ำอูน	นิคมน้ำอูน	สกลนคร
๑๕๘	รพ.สต.	บ้านหนองบัวบาน ตำบลหนองบัว	นิคมน้ำอูน	สกลนคร
๑๕๙	รพ.สต.	บ้านโนนสุวรรณ ตำบลสุวรรณคาม	นิคมน้ำอูน	สกลนคร
๑๖๐	รพ.สต.	บ้านป่านเจริญ ตำบลเตือศรีคันไชย	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๖๑	รพ.สต.	บ้านป่านเจริญ ตำบลเตือศรีคันไชย	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๖๒	รพ.สต.	บ้านคำหมุ่น ตำบลเตือศรีคันไชย	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๖๓	รพ.สต.	บ้านขัวก่าย ตำบลขัวก่าย	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๖๔	รพ.สต.	บ้านโพนแพง ตำบลหนองสนม	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๖๕	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.สกลนคร	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๖๖	รพ.สต.	บ้านโนนแต่ ตำบลธาตุ	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๖๗	รพ.สต.	บ้านหนองฮาง ตำบลธาตุ	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๖๘	รพ.สต.	บ้านห้วยหิน ตำบลหนองแวง	วานรนิวาส	สกลนคร

ที่	หน่วยงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ	อำเภอ	จังหวัด
๑๖๙	รพ.สต.	บ้านโนนอุดม ตำบลศรีวิชัย	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๗๐	รพ.สต.	บ้านนาซอ ตำบลนาซอ	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๗๑	รพ.สต.	บ้านแสงเจริญ ตำบลอินทร์แปลง	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๗๒	รพ.สต.	บ้านคอนสาย ตำบลคอนสวรรค์	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๗๓	รพ.สต.	บ้านจำปาดง ตำบลกุดเรือคำ	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๗๔	รพ.สต.	บ้านหนองแวง ตำบลหนองแวงใต้	วานรนิวาส	สกลนคร
๑๗๕	รพ.สต.	บ้านเพี้ย ตำบลหนองบัวสิม	คำตาก้า	สกลนคร
๑๗๖	รพ.สต.	บ้านโพธิ์ชัย ตำบลหนองบัวสิม	คำตาก้า	สกลนคร
๑๗๗	รพ.สต.	บ้านหนองพอกใหญ่ ตำบลนาแต่	คำตาก้า	สกลนคร
๑๗๘	รพ.สต.	บ้านหนองแสง ตำบลนาแต่	คำตาก้า	สกลนคร
๑๗๙	รพ.สต.	ตำบลแพด	คำตาก้า	สกลนคร
๑๘๐	รพ.สต.	บ้านมาย ตำบลมาย	บ้านม่วง	สกลนคร
๑๘๑	รพ.สต.	บ้านดงห้วยเปลือย ตำบลดงหม้อทอง	บ้านม่วง	สกลนคร
๑๘๒	รพ.สต.	บ้านโคกสง่า ตำบลดงหม้อทองใต้	บ้านม่วง	สกลนคร
๑๘๓	รพ.สต.	บ้านห้วยหลัว ตำบลห้วยหลัว	บ้านม่วง	สกลนคร
๑๘๔	รพ.สต.	บ้านหนองกวาง ตำบลหนองกวาง	บ้านม่วง	สกลนคร
๑๘๕	รพ.สต.	บ้านบ่อแก้ว ตำบลบ่อแก้ว	บ้านม่วง	สกลนคร
๑๘๖	รพ.สต.	บ้านโพนงาม ตำบลโพนงาม	อากาศอำนวย	สกลนคร
๑๘๗	รพ.สต.	บ้านหนองสามขา ตำบลสามัคคีพัฒนา	อากาศอำนวย	สกลนคร
๑๘๘	รพ.สต.	บ้านคำสะอาด ตำบลคำสะอาด	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๘๙	รพ.สต.	บ้านต้าย ตำบลบ้านต้าย	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๐	รพ.สต.	บ้านบงเหนือ ตำบลบงเหนือ	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๑	รพ.สต.	บ้านยางชุม ตำบลโพนสูง	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๒	รพ.สต.	บ้านโคกสี ตำบลโคกสี	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๓	รพ.สต.	บ้านตาล หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโคกสี	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๔	รพ.สต.	บ้านหนองหลวง ตำบลหนองหลวง	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๕	รพ.สต.	บ้านบงใต้ ตำบลบงใต้	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๖	รพ.สต.	บ้านบ่อไร่โคกสีนวล หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบงใต้	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๗	สอ.	เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี จ.สกลนคร	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๘	รพ.สต.	บ้านพันนา ตำบลพันนา	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๑๙๙	รพ.สต.	บ้านสร้างแป้น ตำบลแวง	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๒๐๐	รพ.สต.	บ้านทรายมูล ตำบลทรายมูล	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๒๐๑	รพ.สต.	บ้านตาลโกน ตำบลตาลโกน	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๒๐๒	รพ.สต.	บ้านโคกสุวรรณ ต.ตาลโกน	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๒๐๓	รพ.สต.	บ้านนาเตียง ตำบลตาลเนิ้ง	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๒๐๔	รพ.สต.	บ้านตาลเนิ้ง ตำบลตาลเนิ้ง	สว่างแดนดิน	สกลนคร

ที่	หน่วยงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ	อำเภอ	จังหวัด
๒๐๕	รพ.สต.	บ้านธาตุ ตำบลธาตุทอง	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๒๐๖	รพ.สต.	บ้านนาถ่อน ตำบลบงเหนือ	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๒๐๗	รพ.สต.	บ้านท่าศิลา ตำบลท่าศิลา	ส่องดาว	สกลนคร
๒๐๘	รพ.สต.	บ้านวัฒนา ตำบลวัฒนา	ส่องดาว	สกลนคร
๒๐๙	รพ.สต.	บ้านหนองแวง ตำบลพุมวาปี	ส่องดาว	สกลนคร
๒๑๐	รพ.สต.	บ้านโพนปลาโหล ตำบลเต่างอย	เต่างอย	สกลนคร
๒๑๑	รพ.สต.	บ้านดงหลวง ตำบลบึงทวาย	เต่างอย	สกลนคร
๒๑๒	รพ.สต.	บ้านคำข่า ต.นาตาล	เต่างอย	สกลนคร
๒๑๓	รพ.สต.	บ้านนาหลวง ตำบลจันทร์เพ็ญ	เต่างอย	สกลนคร
๒๑๔	รพ.สต.	บ้านห้วยหีบ ตำบลตองโขบ	โคกศรีสุพรรณ	สกลนคร
๒๑๕	รพ.สต.	บ้านโพนค้อ ตำบลเหล่าโพนค้อ	โคกศรีสุพรรณ	สกลนคร
๒๑๖	รพ.สต.	บ้านโคกนาดี	โคกศรีสุพรรณ	สกลนคร
๒๑๗	รพ.สต.	บ้านโพนทอง ตำบลแมคนาทม	โคกศรีสุพรรณ	สกลนคร
๒๑๘	รพ.สต.	บ้านกุดนาขาม ตำบลเจริญศิลป์	เจริญศิลป์	สกลนคร
๒๑๙	รพ.สต.	บ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า	เจริญศิลป์	สกลนคร
๒๒๐	รพ.สต.	บ้านหนองแวง ตำบลบ้านเหล่า	เจริญศิลป์	สกลนคร
๒๒๑	รพ.สต.	บ้านดอนสร้างไพร ตำบลทุ่งแก	เจริญศิลป์	สกลนคร
๒๒๒	รพ.สต.	บ้านโคกศิลา ตำบลโคกศิลา	เจริญศิลป์	สกลนคร
๒๒๓	รพ.สต.	บ้านดงสง่า ตำบลหนองแปน	เจริญศิลป์	สกลนคร
๒๒๔	รพ.สต.	บ้านใหม่ไชยา ตำบลบ้านโพน	โพนนาแก้ว	สกลนคร
๒๒๕	รพ.สต.	บ้านใหม่หนองผือ	โพนนาแก้ว	สกลนคร
๒๒๖	รพ.สต.	บ้านนาแก้วน้อย ตำบลนาแก้ว	โพนนาแก้ว	สกลนคร
๒๒๗	รพ.สต.	บ้านโพนแค่น้อย ตำบลนาตงวัฒนา	โพนนาแก้ว	สกลนคร
๒๒๘	รพ.สต.	บ้านโพนบก ตำบลบ้านแป้น	โพนนาแก้ว	สกลนคร
๒๒๙	รพ.สต.	บ้านนายอ ตำบลสร้างค้อ	ภูพาน	สกลนคร
๒๓๐	รพ.สต.	บ้านฮ่องสิม ตำบลหลุบเลา	ภูพาน	สกลนคร
๒๓๑	รพ.สต.	บ้านนางเต็ง ตำบลโคกภู	ภูพาน	สกลนคร
๒๓๒	รพ.สต.	บ้านกปลาชีว ตำบลกกปลาชีว	ภูพาน	สกลนคร
๒๓๓	รพ.สต.	บ้านหนองหลวง หมู่ที่ ๖ ตำบลนิคมน้ำอุ่น	นิคมน้ำอุ่น	สกลนคร
๒๓๔	รพ.สต.	บ้านหนองไผ่ ตำบลดงมะไฟ	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๒๓๕	รพ.สต.	บ้านห้วยกอก ตำบลโพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒๓๖	รพ.สต.	บ้านโคก ตำบลไร่	พรรณานิคม	สกลนคร
๒๓๗	รพ.สต.	บ้านโคกสะอาด ตำบลแร่	พังโคน	สกลนคร
๒๓๘	รพ.สต.	บ้านสังเปือย ตำบลขัวก่าย	วานรนิวาส	สกลนคร
๒๓๙	รพ.สต.	บ้านวังเหี้ยม ตำบลหนองแวง	วานรนิวาส	สกลนคร
๒๔๐	รพ.สต.	บ้านถ่อน ตำบลบ้านถ่อน	สว่างแดนดิน	สกลนคร

ที่	หน่วยงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ	อำเภอ	จังหวัด
๒๔๑	รพ.สต.	บ้านดงคำโพธิ์ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลปลาไหล	วาริชภูมิ	สกลนคร
๒๔๒	รพ.สต.	บ้านคำภูทอง ตำบลบ่อแก้ว	บ้านม่วง	สกลนคร
๒๔๓	รพ.สต.	บ้านดงหม้อทอง ตำบลดงหม้อทองใต้	บ้านม่วง	สกลนคร
๒๔๔	รพ.สต.	บ้านลาดกะเมือ ตำบลห้วยยาง	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๒๔๕	รพ.สต.	บ้านภูเพ็ก	พรรณานิคม	สกลนคร

อสม. รู้จักัญชา

ที่ปรึกษา

นายแพทย์ปราโมทย์ เสถียรรัตน์

ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข
เขตสุขภาพที่ ๘

ดร.นายแพทย์ปรเมษฐ์ กิ่งไก่อ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตสุขภาพที่ ๘
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

คณะผู้จัดทำ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

นายมะโนตร์ นาคะวัจนะ

เภสัชกรเชี่ยวชาญด้านเภสัชสาธารณสุข
หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคฯ

นางลลิตา สกุกพาเจริญ

เภสัชกรชำนาญการ

นางสาวปรกช โคมุทกลาง

เภสัชกรชำนาญการ

นางสุมาลี แสงชมภู

เภสัชกรชำนาญการ

นางณัฏฐวี รักชัย

เภสัชกรชำนาญการ

นางสาววาณี ธนสีลังกุล

เภสัชกรชำนาญการ

